

Durf te dromen

Laat iedereen vrij,
maar niemand vallen

Verkiezingsprogramma D66 Tilburg 2022 - 2026

D66

Inhoud

Voorwoord Beppie Smit	3
Onze plannen op één A4'tje	4
En zo doen wij dat	5
Iedereen een woning	7
Slim aan de slag voor het klimaat	9
Werken aan de economie van morgen	11
Gelijke kansen bieden	12
Tilburg is van en voor iedereen	14
Gezondheid én geluk blijven voorop staan	16
Altijd wat te doen in Tilburg	19
Kunst en Cultuur in een #stadvanmakers	21
Bouwen aan de toekomst	22
Een groene omgeving	24
Goed op weg	26
Veilig en gelukkig in Tilburg	28
De twee kanten van digitalisering	29
Versterk de lokale democratie	30
Een verantwoorde boekhouding	32
Colofon	33

Voorwoord Beppie Smit

Beste lezer,

Politiek begint met idealen en dromen over een betere wereld. In ons geval dromen van een mooier en beter Tilburg, Berkel-Enschot, Udenhout en Biezenmortel. Maar politiek is ook keihard werken om die dromen waar te maken. Elke dag opnieuw. De afgelopen acht jaar hebben we dit gedaan als grootste coalitiepartij. We gaven richting aan de koers en ontwikkelden Tilburg tot waar we nu staan. Graag houden we ook de komende vier jaar deze koers vast.

We droomden over een Tilburg vol zelfvertrouwen. Een Tilburg waar Tilburgers trots op zijn. Over een Spoorpark van en voor iedereen, over een bruisende haven en spoorzone, over een levendige culturele sector, over fijne wijken en dorpen met mooie mensen en over een inclusief Tilburg met kansen voor iedereen. En wie vandaag de dag door onze gemeente fietst, ziet dat het steeds meer werkelijkheid wordt.

Steeds meer mensen komen naar Tilburg om een kleur toe te voegen aan het geheel: studenten, dorpsbewoners, asielzoekers en arbeidsmigranten wonen en leven zij aan zij met geboren en getogen Kruiken en Kruikinnen, die zelf ook allerm minst eenvormig zijn. Dat vinden wij een rijkdom. In een samenleving vol verschil is gelijkwaardigheid en streven naar rechtvaardigheid de basis om uitdagingen aan te gaan. Met het bieden van kansen aan de voorkant voorkom je veel problemen die om moeilijke oplossingen vragen.

Dat is de visie waarmee D66 Tilburg al jarenlang vormgeeft aan de stad. En daar gaan we de komende jaren graag mee door. Met extra aandacht voor de uitdagingen van deze tijd, zoals de enorme groei en de gevolgen van de coronacrisis.

Dat betekent dat we genoeg woningen willen realiseren om iedereen een passende en betaalbare plek te kunnen bieden in een prettige omgeving. We moeten snel stappen zetten met verduurzaming om de opwarming van de aarde tegen te gaan, maar ook de economische kansen pakken die daarmee gepaard gaan. En meer dan ooit voelen wij de noodzaak om iedereen gelijke kansen te bieden om voluit te leven.

Dat is de politiek die omkijkt naar anderen en verder kijkt dan morgen. Dat is de politiek waarmee we jarenlang als grootste coalitiepartij het verschil hebben kunnen maken. En dat verschil maken we samen met en dankzij u.

Doet u ook de komende vier jaar weer mee?

Hartelijke groet en veel dank,

Beppie Smit
Lijsttrekker D66 Tilburg

Onze plannen op één A4'tje

De laatste jaren heeft D66 Tilburg als grootste coalitiepartij een groot aandeel geleverd aan de ontwikkeling van de gemeente Tilburg. Maar we hebben nog voldoende dromen te realiseren. Met uw stem zetten wij ons daarom de komende jaren in voor...

...een fijne woonplek

- In totaal realiseren we 25.000 woningen tot 2040, waarvan 3.000 in onze dorpen. We zorgen voor een passende woning voor iedereen.
- We blijven investeren in grote gebiedsontwikkelingen. De komende jaren willen we aan de slag met Stappegoor, het Kenniskwartier, het Museumkwartier, de Kanaalzone, het Stadsforum en de Koningswei.
- We maken ons hard voor een levendige gemeente met volop aandacht voor kunst en cultuur, ruimte voor sport, ontmoeting en bruisende plekken met horeca en recreatie.

...een duurzame toekomst

- We investeren structureel in een inclusieve energietransitie. We zorgen ervoor dat iedereen mee kan verduurzamen, ook als je zelf de middelen niet hebt.
- Tilburg is volledig circulair in 2045. Dat is vijf jaar eerder dan de landelijke ambitie.
- We verbeteren in elke wijk samen met de bewoners de klimaatadaptatie, bijvoorbeeld door meer groen toe te voegen en koele plekken te creëren.

...gelijke kansen voor iedereen

- We zetten ons in voor een rijke schooldag, waarbij je in de eigen buurt kennismaakt met gezonde voeding, met sport en cultuur, natuur, taal en huiswerkbegeleiding in frisse en energieneutrale gebouwen.
- Wij staan voor een samenleving waarin iedereen zichzelf kan zijn en waar geen plaats is voor racisme en ongelijkheid.
- In Tilburg krijgt iedereen de zorg en ondersteuning die men nodig heeft. Een goede start zorgt voor een goed leven. Daarom investeren we in gezondheid en een zeker bestaan.

Waar gesproken wordt over Tilburg bedoelen wij de gemeente Tilburg, bestaande uit de stad Tilburg en de bijbehorende dorpen Berkel-Enschot, Biezenmortel en Udenhout.

En zo doen wij dat

D66 vindt de manier waarop politiek bedreven wordt van groot belang. Vandaar dat wij het belangrijk vinden om op te schrijven hoe wij in de politiek met elkaar omgaan om samen onze dromen waar te maken:

- Respectvol: erkennen van elkaars waardigheid en rol, respecteren van verschillende zienswijzen.
- Tolerant: erkennen en laten bestaan van verschillen en openstaan voor andere overtuigingen.
- Zorgzaam en sturend op impact: alert zijn op wat nodig is, initiatief nemen en helpen.
- Toegewijd: betrokkenheid tonen en bijdragen aan het gedeelde belang.
- Verantwoordelijk: het goede doen en voorbeeldgedrag vertonen.
- Geduldig: kalmte bewaren, het overzicht behouden en tijd nemen voor beeld- en oordeelsvorming.
- Rechtvaardig: handelen naar wet en wijsheid voor alle Tilburgers.
- Inclusief: Tilburg is van en voor iedereen. We maken ons hard voor inwoners die worden weggezet, gediscrimineerd of wiens stem niet wordt gehoord.

We vertrouwen erop we dat elke Tilburger de regie kan nemen over zijn of haar eigen toekomst. Betrokkenheid, verantwoordelijkheid en zelfbeschikking in plaats van 'afwachten waar de overheid mee komt'. Wij geven ze daarbij het duwtje in de juiste richting en kiezen voor preventie in plaats van repressie. En dat geldt voor bijna alle domeinen, we kiezen voor actie aan de voorkant van het proces, in plaats van reparatie achteraf. Dat is veel efficiënter! Of het nou gaat over veiligheid, gezondheid, schuldsanering, arbeidsparticipatie, de energietransitie of onderwijs.

Dus zo doen we dat: investeren in plaats van bezuinigen, voorkomen in plaats van genezen, innoveren in plaats van ouderwets voortmodderen, onderwijs in plaats van leerachterstand, acteren in plaats van reageren, belonen in plaats van straffen, stimuleren in plaats van handhaven en participatie vooraf in plaats van achteraf meegenomen worden. Dit is de overtuiging waarmee wij politiek bedrijven, dit is de relatie die we willen met de stad en de dorpen, met onze inwoners, ondernemers en iedereen die Tilburg elke dag weer een beetje mooier maakt.

Onze
dromen
voor
Tilburg

Iedereen een woning

Tilburg gaat de komende twee decennia fors groeien. Tot 2040 is er behoefte aan nog eens circa 25.000 woningen, waarvan circa 15.000 in 2030. D66 Tilburg ziet dit als een enorme kans om Tilburg socialer, duurzamer en vitaler te maken. Hiervoor zijn scherpe keuzes nodig. D66 wil de focus leggen op het inbreiden van de bestaande stad, dorpen, wijken en buurten. Zowel voor het bouwen van nieuwe woningen, als voor het aanpassen en herstructureren van bestaande woningen en het transformeren van leegstaande (kantoor)panden. Dit betekent ook dat wij geen nieuwe grootschalige woningbouwontwikkelingen toestaan in het groene buitengebied.

Door Tilburg van binnenuit te ontwikkelen ontstaan er tal van koppelkansen. Kansen voor doorstroming en een passende woning voor iedereen, voor het herinrichten en vergroenen van de openbare ruimte, voor de verduurzaming van bestaande woningen. Ook zien we kansen voor het stimuleren van gezonde, schone en slimme mobiliteit en voor het versterken van voorzieningen en sociale structureren. We doen vooral investeringen in bestaande wijken en buurten, waardoor zowel nieuwe als bestaande Tilburgers profiteren van de groei van Tilburg. We zien hiervoor nadrukkelijk kansen in de naoorlogse (PACT-)wijken (Tilburg-West, Tilburg-Noord en Groenewoud).

Participatie is voor D66 Tilburg het sleutelwoord om de grote woningbouwopgave succesvol te realiseren. We nemen huidige bewoners en hun woonsituatie als uitgangspunt en werken samen met hen aan de vernieuwing van hun buurt. We realiseren ons dat groei pijn en weerstand van gevestigde belangen horen bij 'een stad in groei'. We hebben oog en aandacht voor zorgen en twijfels, maar staan tegelijkertijd pal voor het grondrecht dat iedereen recht heeft op een woonruimte. Zo maken we Tilburg een thuis voor iedereen.

Onze droom van Tilburg voor 2022-2026:

Nieuwe woningen

- De komende tien jaar realiseren we minimaal 1.500 woningen per jaar.
- We bouwen met lef en zijn niet bang om de hoogte in te gaan. We bieden op aansprekende plekken ruimte voor architectonisch aantrekkelijke hoogbouw en bouwen verder aan een skyline die past bij de zevende stad van het land.
- We maken afspraken over de realisatie van nieuwe zogenoemde 'betaalbare koopwoningen' en voeren een zelfbewoningsplicht en anti-speculatiebeding in bij nieuwbouwwoningen. Bestaande koopwoningen beschermen we tegen opkoop door het invoeren van opkoopbescherming. Dit resulteert in meer woningen voor starters op de woningmarkt.
- We realiseren minimaal 1.900 nieuwe wooneenheden voor studenten, met extra aandacht voor internationale studenten. De realisatie van wooneenheden in een lager prijssegment vraagt extra inzet, bijvoorbeeld onzelfstandige studentenhuysvesting. We zien hierbij een belangrijke rol voor onze woningbouwcorporaties.
- We vergroten het aantal middeldure huurwoningen en streven ernaar het huidige percentage van 10% aan middenhuur per project te verhogen. We stimuleren woningbouwcorporaties om ook middeldure huurwoningen te realiseren. Om misstanden op de particuliere huurmarkt aan te pakken continueren we Huurteam Tilburg.
We lobbyen bij het Rijk voor regulering van de huurprijzen in de vrije huursector.
- Tot 2030 realiseren we samen met woningcorporaties minimaal 3.000 sociale huurwoningen. We kijken hierbij ook naar flexwoningen, tijdelijke woningen, woningdeling en woningsplitsing. Met woningcorporaties maken we afspraken over het bouwen en verhuren van standplaatsen en woonwagens.
- We continueren de inzet op grootschalige huisvesting van arbeidsmigranten. Deze vorm van huisvesting is prettig voor de arbeidsmigranten zelf en verlicht de druk op wijken en buurten. In Hart van Brabant-verband maken we regionale afspraken over kwalitatief goede huisvesting.

- Om te voorzien in seniorenhuisvesting zetten we in op het levensloopbestendig maken van bestaande woningen en stimuleren we doorstroming met nieuwe levensloopbestendige woningen in bestaande wijken en buurten. Daarnaast stimuleren we nieuwe concepten voor wonen & zorgen, zoals Knarrenhof.
- We ondersteunen initiatiefnemers van nieuwe woonvormen (zoals tiny houses en collectief particulier opdrachtgeverschap) bij het vinden van kansrijke locaties.

Een gezonde woningmarkt

- We zijn voorstander van kamerverhuur, maar stellen nadere regels om een balans te vinden in het aanbod van betaalbare koopwoningen en het borgen van de leefbaarheid en sociale cohesie in wijken en buurten. We doen dit in nauwe afstemming met studentenorganisaties.
- We continueren de door D66 Tilburg ingevoerde starterslening en hebben extra aandacht voor de overgang van student naar starter op de woningmarkt.
- We bestrijden discriminatie op de woningmarkt. We verkennen effectieve maatregelen en denken hierbij onder andere aan het invoeren van een verhuurdersvergunning en het inzetten van mystery callers. We veroordelen zogenoemde 'Dutch-only'-studentenhuysvesting ten stelligste en werken samen met onderwijsinstellingen en studenten om dit te stoppen.

Kansen benutten

- We ontwikkelen een aanpak om leegstaande panden op beeldbepalende locaties te transformeren tot nieuwe parels in wijken en buurten.
- Met een op maat gemaakte wijkgerichte aanpak verduurzamen we de bestaande woningvoorraad. Uiterlijk in 2045 zijn alle woningen van het aardgas.
- Door de coronacrisis is het thuiswerken sterk toegenomen. We onderzoeken de impact hiervan op toekomstige woningbouwprojecten en onze huidige woningvoorraad. Denk aan de mogelijke behoefte aan extra (gezamenlijke) werkruimtes.
- We bouwen aan gezellige, gezonde buurten met de blik gericht op ontmoeten en bewegen.

Slim aan de slag voor het klimaat

In 2045 is Tilburg klimaatneutraal. Dat wil zeggen dat we in Tilburg geen broeikasgassen meer uitstoten óf dat deze uitstoot wordt gecompenseerd. Dat is het doel dat we in Tilburg met elkaar hebben gesteld en als D66 Tilburg gaan we daar vol voor. We zien nu al de negatieve effecten van klimaatverandering, ook in Tilburg. Hevige regenbuien, langdurige droogte en extreme hitte leiden tot problemen voor mens, dier en natuur. Op 10 juli 2018 was Tilburg zelfs de warmste stad van Europa. Kortom: er is geen tijd te verliezen!

Het is dus bittere noodzaak om klimaatverandering tegen te gaan, maar het levert ook veel op. Denk aan nieuwe groene banen, een comfortabele woning, een betaalbare energierekening, gezonde lucht en een groene leefomgeving.

Daarom kiezen we voor slimme maatregelen: maatregelen die goed zijn voor het klimaat én voor onze inwoners. Voor D66 is het uitgangspunt dat iedereen mee moet kunnen doen en mee moet kunnen profiteren. Een aanpak met oog voor sociale ongelijkheid, waarbij we een extra stap zetten voor mensen die niet vanuit zichzelf mee kunnen komen. We gaan meer investeren in de energietransitie en maken onze leefomgeving klimaatbestendig. Daarnaast werken we toe naar circulariteit: er bestaat straks geen afval meer.

Er zijn de afgelopen vier jaar grote stappen gezet, waardoor we de aanpak nu kunnen versnellen. Daarvoor zijn extra structurele investeringen nodig. De huidige middelen in de begroting zijn nog niet in verhouding met de urgentie en de omvang van de opgave, zowel wat betreft de energietransitie als klimaatadaptatie.

De droom van D66 Tilburg:

Energietransitie

- We maken werk van een inclusieve energietransitie. We ondersteunen en ontzorgen inwoners die niet zelf de middelen hebben om actie te ondernemen. Zo kunnen zij profiteren van een betaalbare energierekening en pakken we energiearmoede aan.
- We continueren het project 'Zon op je dak Tilburg'. Als gemeente ontzorgen we inwoners bij de aanschaf, aanleg en het onderhoud van de zonnepanelen. Inwoners betalen een vast bedrag per maand dat lager is dan de besparing op de energierekening.
- We ontwikkelen, in de geest van het project 'Zon op je dak Tilburg', een gemeentelijke ontzorgingsaanpak voor het isoleren van particuliere woningen. Hierbij hebben we ook aandacht voor ventilatie en koeling.
- Samen met onze woningcorporaties ontwikkelen we een aanpak om versneld alle corporatiewoningen te verduurzamen en te isoleren. We kijken hierbij ook naar het zogenoemde gespikkeld bezit: goedkope particuliere woningen tussen corporatiebezit. We beginnen bij de slechtst geïsoleerde woningen.
- Samen met onze regiogemeenten in Hart van Brabant gaan we aan de slag met de uitvoering van de Regionale Energie en Klimaatstrategie (REKS). We ontwikkelen locaties voor grootschalige opwek van duurzame energie (windturbines en zonneparken) en een regionale aanpak voor de warmtetransitie. We pakken hierbij als Tilburg een leidende en motiverende rol.
- D66 ziet in de energietransitie een belangrijke rol weggelegd voor lokale energiecoöperaties. De gemeente ondersteunt energiecoöperaties met aantoonbare maatschappelijke impact en breed lokaal draagvlak en stelt hen in staat lokale energieprojecten te ontwikkelen.
- Mede op initiatief van D66 Tilburg is er een revolverend Klimaatfonds van 20 miljoen euro opgericht. Dit fonds ondersteunt initiatieven die bijdragen aan het realiseren van de klimaatambities van Tilburg. Wij willen de omvang van het fonds uitbreiden en onderzoeken hoe we het fonds nog effectiever en vaker kunnen inzetten.
- Samen met bedrijven werken we aan klimaatneutrale bedrijventerreinen. Hierbij zetten we niet alleen in op de energietransitie, maar ook op klimaatadaptatie, biodiversiteit en een circulaire economie.

- We ontwikkelen per wijk een aanpak voor de warmtetransitie, het aardgasvrij maken van woningen. Waar geschikte alternatieven nog ontbreken zetten we vol in op isolatie. We letten hierbij goed op de betaalbaarheid voor iedereen.
- We zetten in op actieve participatie van inwoners bij de warmtetransitie. Dit kan in de vorm van een burgerforum of via andere vormen van (digitale) participatie.
- Wij zijn zeer kritisch op uitbreiding van het Amerwarmtenet, omdat deze wordt gestookt op biomassa. Wij zijn voor de ontwikkeling van nieuwe duurzame decentrale warmtebronnen, de inzet op lage temperatuurverwarming, met aandacht voor transparante en eerlijke tarieven. Nieuwbouw sluiten we niet aan op het Amerwarmtenet, maar laten we in de eigen energiebehoefte voorzien.
- We maken in de begroting meer financiële middelen vrij voor de energietransitie en zorgen voor een structurele gemeentelijke financiering. Op basis van de gemeentelijke Klimaatmonitor bepalen we periodiek de CO2-effectiviteit van deze financiering.

Klimaatadaptatie

- We continueren de inzet op klimaatbestendigheid om hittestress en wateroverlast tegen te gaan. Klimaatadaptatie is een randvoorwaarde bij de verdere stedelijke ontwikkeling.
- We maken plannen om in elke wijk de klimaatadaptatie te verbeteren. Bijvoorbeeld door meer groen toe te voegen en koele plekken te creëren. Deze plannen stellen we samen met de inwoners van wijken op en we koppelen hier een investeringsagenda aan.
- We maken afspraken met woningcorporaties om hun woningbestand en de leefomgeving klimaatadaptiever te maken.
- We maken in de begroting meer financiële middelen vrij voor klimaatadaptatie en zorgen voor een structurele gemeentelijke financiering.
- Waar mogelijk kiezen we voor meer stromend water in de stad, bijvoorbeeld in de vorm van fontein en andere waterelementen.
- We willen regenwater langer vasthouden en vertragen de afvoer ervan met behulp van groene daken en wadi's. We stimuleren om regenwater meer te gebruiken om tuinen te besproeien en wc's door te spoelen. Riool- en regenwater vangen we apart van elkaar op.

Van afval naar circulariteit

- We gaan naar een circulaire economie, maar voorlopig kan nog niet al het afval als grondstof dienen. We zijn voorstander van bronscheiding bij huishoudelijk afval vanwege de goede resultaten, de preventieve werking en de bewustwording. Mocht blijken dat nascheiding voor het milieu, gebruikersgemak en kosten significant beter is dan bronscheiding, dan staan we zeker open voor initiatieven op dat gebied.
- D66 Tilburg is ervoor dat de vervuiler betaalt, daarom willen we toewerken naar een systeem waarbij de hoogte van de afvalstoffenheffing afhangt van de hoeveelheid restafval die een huishouden aanbiedt (DIFTAR): hoe beter je afval scheidt, hoe lager je kosten.
- We betrekken scholen en maatschappelijke instellingen bij het vergroten van de afvalscheiding en de bewustwording van de kwaliteit en vervuiling van de ingezamelde grondstoffen. Daarbij willen we initiatieven vanuit de samenleving ondersteunen.
- We continueren de inzet van de Ja-sticker, de mobiele milieustraat, het circulair ambachtscentrum, de inzet van kringloopwinkels en het scheiden van GFT-afval in de hoogbouw.
- Omdat de druk op milieustraat Albion sterk is toegenomen nemen we maatregelen om de service voor bezoekers te verbeteren en de overlast van omwonenden te beperken. We onderzoeken of milieustraat Hoolstraat (Berkel-Enschot) vaker en voor meer afvalstromen en inzameling van grondstoffen kan worden ingezet. Daarnaast verkennen we samen met buurgemeenten de mogelijkheid om een derde milieustraat te realiseren.

Werken aan de economie van morgen

Tilburg kent een historie van maakindustrie. Tegenwoordig is het economisch profiel breder dan dat, zoals circulaire en creatieve bedrijven en slimme logistiek. D66 Tilburg wil de economie van morgen stimuleren. Hierbij richten we ons op de thema's digitalisering, duurzaamheid en talentontwikkeling. We zien grote kansen voor (jonge) nieuwe bedrijven die werken op het snijvlak van deze thema's. Deze bedrijven brengen we samen in de Spoorzone en het Kenniskwartier, waar de economie van morgen zichtbaar vorm krijgt. De bedrijven op het duurzame, circulaire en groene werklandschap Wijkevoort maken gebruik van, en dragen bij aan de ontwikkelde innovaties en zorgen voor echte werkgelegenheid. Dit is goed voor iedereen: er ontstaan nieuwe banen – direct en indirect – voor elk opleidingsniveau. Oude en nieuwe Tilburgers vinden werk in Tilburg.

Een gemeente kan bijdragen aan een goed vestigings- en ondernemersklimaat. Het werkt nog beter als dat in regioverband gebeurt. Voor D66 Tilburg is een sterke lokale economie nooit een doel op zichzelf. We willen een economie die werkt voor de Tilburgers. Bijvoorbeeld doordat bedrijven bijdragen aan het versnellen van verduurzaming. Of door het verbinden van het bedrijfsleven met het onderwijs, ten faveure van beide. Door arbeidsplekken voor alle niveaus en door het aantrekken van bedrijven die een maatschappelijke bijdrage leveren aan de stad. De huidige arbeidsmarkt is aan snelle veranderingen onderhevig. Dat betekent dat inwoners in staat moeten worden gesteld mee te veranderen en nieuwe vaardigheden te ontwikkelen, of te verdiepen. Ook moet er voldoende ruimte zijn voor nieuwe initiatieven en ondersteuning voor (zelfstandig) ondernemerschap. De gemeente kan het ondernemers makkelijker maken door minder regels, meer maatwerk en ruimte voor creativiteit te bieden. En zoals de economie een belangrijke bijdrage kan leveren aan verduurzaming, kan verduurzaming zelf ook een bijdrage leveren aan de economie. Zo werken we samen aan een nieuwe, duurzame en circulaire economie die werkt voor iedereen.

De droom van D66 Tilburg:

- We investeren in een circulaire economie. In 2045 moet Tilburg volledig circulair zijn. Dat is vijf jaar eerder dan de plannen van de Nederlandse overheid.
- Met het oog op die transitie naar een circulaire economie ligt het voor de hand dat de gemeente Tilburg het werk circulair gaat aanbesteden. Daarmee stimuleer je het bedrijfsleven tot circulaire innovaties en verdienmodellen, en wordt de transitie ook zichtbaarder. De bouw, wegebouw en openbare ruimte bieden hier veel kansen voor.
- We maken werk van de ruimtelijke inpassing van nieuwe en bestaande bedrijventerreinen, naar een doorwaadbare omgeving met groene daken en zonnepanelen. Dat doen we samen met de verschillende Vitaal Verenigingen, omwonenden en andere stakeholders.
- We zien kansen om met de regio Tilburg-Breda het economische profiel te verbreden met de sterke kennisbasis die we hebben richting mens, gedrag en innovatie en de verbinding met toegepaste technologie. De stedelijke ontwikkelingen in het Kenniskwartier bieden de mogelijkheid om de economische ontwikkeling te koppelen aan ruimtelijke ontwikkelingen, de woon- en klimaatopgave en mobiliteit.
- We faciliteren en ondersteunen startende ondernemingen en bieden ruimte aan innovatieve initiatieven.
- We verbeteren de goederenstromen van en naar bedrijventerreinen, waarbij duurzaamheid en veiligheid de kernwaarden vormen. De waterverbinding van Loven en het Wilhelminakanaal zijn van cruciaal belang als we een toekomstbestendige schonere economie willen met minder vrachtverkeer op de weg.
- We zetten in op het verbinden van de gemeente, het onderwijs en het bedrijfsleven. Samen zorgen we voor de werknemers van morgen.
- Door de coronacrisis heeft het plaats- en tijdonafhankelijk werken een enorme versnelling gekregen. We onderzoeken de impact hiervan op de Tilburgse kantorenmarkt en onze kantorenvorraad.

Gelijke kansen bieden

We zijn trots op de goede, hardwerkende leraren van de vele verschillende onderwijsinstellingen in de gemeente Tilburg. Zij motiveren en stimuleren hun leerlingen en studenten dag in dag uit met veel energie, kennis en kunde. Het belang van onderwijs is tijdens de coronacrisis nog duidelijker geworden. De school speelt een belangrijke rol in het leven van kinderen en hun ouders, studenten en hun leraren, wijken en hun leefbaarheid. In een onderwijsstad als Tilburg moet iedereen volop kansen krijgen om zijn talenten te ontdekken en te (blijven) ontwikkelen. Talentontwikkeling is namelijk een van de krachtigste wapens tegen maatschappelijke ongelijkheid. Het maakt niet uit wie je ouders zijn of waar je bent geboren, wat telt, zijn je ambities en talenten. Goed onderwijs voor iedereen is daarbij de basis.

Daarom blijft D66 Tilburg ook de komende jaren stevig inzetten op goed onderwijs. Belangrijke vraagstukken verdienen een sterke samenwerking tussen het onderwijsveld en de gemeente Tilburg. Wij vinden het belangrijk dat elk kind dezelfde kansen krijgt, maar zien helaas al op jonge leeftijd grote verschillen ontstaan tussen groepen kinderen in de verschillende wijken van de stad. De coronacrisis heeft deze kansenongelijkheid in de samenleving nog zichtbaarder gemaakt. Niet elk kind ontvangt thuis een goede, gezonde maaltijd, krijgt thuis ondersteuning bij het maken van het schoolwerk of spreekt thuis de Nederlandse taal. Elke scholier en student in Tilburg moet daarnaast, ongeacht zijn onderwijsniveau, een eventuele beperking, seksuele geaardheid, afkomst of achternaam een stageplaats in de gemeente Tilburg kunnen vinden. Jammer genoeg is stagediscriminatie nog steeds een groot probleem. We willen dat de gemeente dergelijke ongelijke kansen erkent en vervolgens wat aan die verschillen doet.

De dromen van D66 Tilburg:

Kansen voor elk kind

- D66 Tilburg is voor een rijke schooldag voor ieder kind, waarbij kinderen in de eigen buurt kennismaken met onder meer sport, cultuur, natuur, taal en huiswerkbegeleiding. Het zou mooi zijn als er meer gebruik wordt gemaakt van het talent en de kennis van de opvangcentra, sportverenigingen en culturele instellingen in de gemeente Tilburg. Laat het onderwijs aansluiten bij de structuren van de stad en de wijken.
- D66 Tilburg is voorstander van Integrale Kindcentra voor leerlingen van 0 tot 18 jaar, waar kinderopvang, basisonderwijs en voortgezet onderwijs samenkomen. De ontwikkeling van het kind staat hierbij centraal. Initiatieven van partners die hiervoor een eerste stap zetten, wil D66 Tilburg stimuleren en zo nodig ondersteunen.
- D66 Tilburg is voor peutervoorzieningen voor alle peuters in de wijk. Er dienen gebiedsgerichte acties te komen om te komen tot het gewenste bereik.
- Uit onderzoek weten we dat de overgang tussen basis- en voortgezet onderwijs een grote veroorzaker van kansenongelijkheid is. Met name kinderen uit een lagere sociaaleconomische omgeving worden te vroeg en/of te laag ingedeeld naar niveau. D66 Tilburg wil dat de gemeente het aanbod van brede middelbare scholen, brede brugklassen en de aanwezigheid van 10-14-scholen in de gemeente Tilburg stimuleert.
- D66 Tilburg wil dat het speciaal onderwijs zijn expertise ten gunste laat komen aan het reguliere onderwijs. Een kind moet niet passend worden gemaakt voor het onderwijs, maar het onderwijs moet passend gemaakt worden voor het kind, zodat elk kind in de eigen buurt naar school kan.
- Kansen voor elk kind betekent ook een leerkracht voor iedere groep. Wij willen een intensieve regionale samenwerking tussen schoolbesturen voor de aanpak van het lerarentekort.
- D66 Tilburg wil met structureel kleinere klassen en voldoende ondersteunend personeel de werkdruk voor leraren verlagen, zodat zij zich kunnen richten op hun kerntaak: goed onderwijs verzorgen. Met de verkiezing 'conciërge van het jaar' onderstrepen we het belangrijke werk van conciërges als het gaat om de veiligheid op school en de inzet voor ondersteunende zaken.
- We geven kinderen bij wie een taalachterstand dreigt te ontstaan in een vroeg stadium extra scholing en ondersteuning, zodat de taal geen barrière (meer) is voor een geslaagde deelname aan de samenleving.

Duurzame scholen

- D66 Tilburg wil dat scholen de 'gezonde school' stimuleren voor leerlingen. Dat betekent niet alleen schoolkantines met gezond (en lokaal) eten en een goede samenwerking tussen scholen en supermarkten, maar ook groene schoolpleinen en moestuinen, frisse, klimaat- en energieneutrale gebouwen, zonder extra kosten voor afvalscheiding.
- Wij willen dat de gemeente haar rol als tussenpersoon versterkt, zodat onderwijsgebouwen voor meerdere doelen gebruikt kunnen worden. Zo kunnen gymzalen bijvoorbeeld ook gebruikt worden door lokale sportverenigingen.
- Een groeiende stad betekent ook meegroeiende duurzame onderwijsgebouwen. Wij willen dat de gemeente met een meerjarige huisvesting komt. De Nieuwste School moet een nieuwe locatie krijgen. Berkel-Enschot, Biezenmortel en Udenhout groeien sterk: dat betekent ook extra inzet vanuit de gemeente voor een passende oplossing. Toekomstige schoolgebouwen moeten energieneutraal zijn.

Mbo, hbo en universiteit

- Wij omarmen studenten en zien hun waarde voor de stad. D66 Tilburg wil dat de gemeente meer stageplaatsen creëert voor studenten van alle onderwijsniveaus (mbo, hbo en universiteit). Dit vergroot de kans dat Tilburgse studenten in de toekomst aan de stad verbonden blijven.
- Om stagediscriminatie tegen te gaan wil D66 Tilburg bewustwording creëren en een gerichte aanpak organiseren door een intensieve samenwerking tussen de gemeente, onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven.
- Een veranderende economie vraagt om de werknemers van morgen. Wij willen samen met het hoger onderwijs en het bedrijfsleven maatschappelijke opgaves, zoals baantekorten en toekomstige banen, in kaart brengen en studenten die een opleiding kiezen in zo'n sector, zoals in de zorg, het onderwijs, klimaat of de techniek, helpen bij het vinden van een stageplaats of baan.

Tilburg is van en voor iedereen

Voor onze Grondwet is iedereen gelijk. Maar dat principe wordt pas waarheid als we ernaar leven: als we gelijke kansen met en voor elkaar organiseren, elke dag weer. Thuis, op straat, op school en op het werk. Door grenzen te stellen en ons uit te spreken. Door barrières weg te nemen en springplanken te bieden. D66 Tilburg wil naar een open, vrije samenleving met échte kansen voor iedereen. Vrijheid en veiligheid moeten er voor iedereen die in Tilburg woont zijn. Tilburg is een diverse stad, waarin mensen met veel verschillende achtergronden samenleven. Inwoners met verschillende politieke opvattingen, etniciteit, seksuele geaardheid, zichtbare of onzichtbare handicap, inkomen en levenswijze. D66 Tilburg is trots op deze dynamische samenleving en wil dat alle inwoners daarin tot hun recht komen. Dat vraagt om een inspanning vanuit de gemeente, om de rechten van minderheden te beschermen, ze een stem te geven, of om daar waar spanning ontstaat tussen verschillen te zorgen voor de dialoog, het wederzijds begrip en consensus.

De droom van D66 Tilburg:

Geen plaats voor ongelijkheid en racisme

- We willen concrete actie in het tegengaan van ongelijkheid en racisme, bijvoorbeeld: naamsverandering van kwetsende straatnamen, een nieuwe plaats voor het beeld van Petrus Donders, een modern sinterklaasfeest zonder zwarte piet.
- In 2023 is het 150 jaar geleden dat er een einde is gekomen aan de slavernij. We willen dat Tilburg daar dat jaar extra aandacht aan schenkt, bijvoorbeeld tijdens Ketikoti. We ondersteunen initiatieven vanuit de gemeente en stellen er ook budget voor beschikbaar.
- Nederlanders die hun achternaam willen veranderen omdat de naam een link heeft met slavernij, lopen nu nog tegen hoge rekeningen en papierwerk aan. Wij willen het voor hen makkelijker maken om de achternaam te wijzigen.
- Het onderwijs speelt ook een belangrijke rol als het gaat om een inclusieve samenleving, waar mensen met verschillende achtergronden en omstandigheden elkaar (leren) ontmoeten, waarderen en elkaar zeker niet discrimineren. We stimuleren scholen om inclusiviteit en diversiteit actief uit te dragen in woord én daad. Dat betreft bijvoorbeeld etniciteit, seksuele geaardheid of ziekte en handicap. Een mogelijkheid is contact met elkaar te zoeken door middel van debat en sport.

Aandacht voor alle vormen van diversiteit

- We willen concrete actie in het bevorderen van diversiteit en inclusie, bijvoorbeeld niet meer vragen naar gender in gemeentelijke formulieren als dat niet nodig is en extra aandacht op (inter)nationale dagen zoals Coming Out Day. We koesteren organisaties die zich inzetten voor inclusie en diversiteit zoals COC en Roze Maandag.
- We willen ondersteuning voor vrouwenemancipatie en willen Feniks als kennis- en expertisecentrum behouden.
- De toegankelijkheid van openbare ruimte en gebouwen moet worden verbeterd. Het Tilburgs Overleg Gehandicaptenorganisaties (TOG) is hierin een belangrijke partner.
- We willen aandacht voor diversiteit en inclusie in alle domeinen. Dat betekent kiezen voor gelijke kansen door ongelijke behandeling. De gemeente moet de verschillende domeinen bij elkaar brengen en zorgen dat speciale doelgroepen ook kunnen participeren. We willen ons beleid meten aan de Just City Index.
- Gemeente Tilburg moet zelf het goede voorbeeld geven. De organisatie moet een afspiegeling zijn van de samenleving, ook in de top. Bij de totstandkoming van beleid en bij besluitvorming moet actief gezocht worden naar de stem van de minderheid.
- In de binnenstad is conform de toiletnorm van de Maag Lever Darm Stichting op iedere 500 meter een toiletvoorziening te vinden. We willen dit uitbreiden en zorgen daarbij voor meer schone, genderneutrale en toegankelijke openbare toiletten op alle locaties met openbare voorzieningen in de gemeente.
- Niemand hoort op straat te slapen. Er moet voldoende opvang zijn voor dak- en thuislozen en er moet een aanpak zijn voor de psychische en fysieke problemen van deze kwetsbare groep inwoners.

- Partners die (deels) door de gemeente gefinancierd of gefaciliteerd worden, moeten begeleid worden om vorm te geven aan diversiteit en inclusie. Denk aan een meer divers en inclusiever carnavalsfeest, een toegankelijker kermis, strategisch personeelsbeleid van partnerorganisaties en streng optreden tegen 'Dutch-only'-kamerverhuur.
- Ook D66 Tilburg zelf zal zich blijven inspannen om zo divers en inclusief mogelijk te zijn.

Ondersteuning voor nieuwe Tilburgers

- Het nieuwe Tilburgse inburgeringsbeleid, gericht op participatie, empowerment en taal is wat D66 Tilburg betreft de juiste weg. Daarbij willen nog betere aansluiting tussen inburgeraars en bestaande initiatieven, waaronder sport & cultuur en het verenigingsleven. Ook willen we extra aandacht voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'ers) die bijna 18 jaar worden.
- De wetgeving die het mogelijk maakt mensen met een onbekende nationaliteit als staatloos te registreren laat al jaren op zich wachten. De huidige wet biedt gemeenten de ruimte om zelf actief inwoners met een onbekende nationaliteit te helpen bij het verkrijgen van de status als staatloze, waarmee zij meer rechten en mogelijkheden krijgen. D66 wil dat de gemeente Tilburg deze ruimte optimaal benut en zich samen met partners inspannt om staatlozen en inwoners met een onbekende nationaliteit in beeld te brengen en te ondersteunen.
- Arbeidsmigranten vallen wettelijk niet onder de inburgeringsplicht als zij afkomstig zijn uit de EU. Veel arbeidsmigranten kiezen ervoor om zich voor langere tijd in Tilburg te vestigen. D66 Tilburg wil – samen met het bedrijfsleven en de infrastructuur die gericht is op inburgering – onderzoeken hoe arbeidsmigranten beter ondersteund kunnen worden bij het leren van belangrijke vaardigheden, zoals de taal en het functioneren van de overheid.
- We willen dat arbeidsmigranten de waardering krijgen die ze verdienen. Ze zijn volwaardig onderdeel van onze samenleving en van cruciaal belang voor onze manier van leven, maar zij krijgen helaas niet altijd de erkenning die daarbij past. Daarom starten we een campagne om de bewustwording te vergroten.

Gezondheid én geluk blijven voorop staan

De coronacrisis heeft het belang van goede zorg en een sterk sociaal vangnet duidelijk zichtbaar gemaakt. Veel mensen hebben tijdens deze gezondheidscrisis te maken gekregen met ziekte en verlies. Het aantal mensen met eenzaamheid of psychische klachten steeg, operaties werden uitgesteld en ziektes niet gediagnosticeerd. D66 Tilburg vindt dat iedereen de zorg moet krijgen die nodig is. Door de decentralisaties van de afgelopen jaren heeft de gemeente er met minder geld meer zorgtaken bij gekregen. Die combinatie is uitdagend, maar geeft de gemeente ook nieuwe mogelijkheden om de zorg dichtbij vorm te geven.

D66 Tilburg zet in op gezondheid, omdat gezondheid vóór zorg en ondersteuning komt. Ons bestuursakkoord van de afgelopen vier jaar heette niet voor niets Gezond en gelukkig in Tilburg, waarin met name D66 Tilburg het belang van een gezonde leefstijl liet opnemen. Deze leefstijl, waarin aandacht is voor voeding, sport en beweging, zorgt namelijk voor gelukkigere Tilburgers die langer en gezonder leven. We zien op dit moment echter nog te grote verschillen in gezondheid en levensverwachting tussen inwoners in bepaalde wijken. D66 Tilburg wil dat de gemeente Tilburg in de komende periode blijft inzetten op het stimuleren van een gezonde leefstijl, omdat deze investering gezondheidsproblemen, verschillen tussen wijken en hoge maatschappelijke kosten terugdringt. Dat begint al op jonge leeftijd. Maar ook voor de Tilburgse ouderen hebben we in de toekomst nadrukkelijk aandacht. De dubbele vergrijzing, toenemende dementie en andere ouderdomsziekten stellen de samenleving voor grote uitdagingen. Uitdagingen die wij bij voorkeur op zo'n manier aanpakken dat zowel jong als oud (en iedereen daar tussenin) er baat bij heeft.

We koppelen 'kansen voor iedereen' aan een realistisch perspectief op bestaanszekerheid. Voor D66 Tilburg gaat het er niet zozeer om zo veel mogelijk mensen boven een bepaalde inkomensgrens te tillen. Liever nemen wij de onvrijheden weg, zodat iedereen zo goed mogelijk zijn eigen doelen en zijn eigen geluk in de hand heeft. Daarbij zien we het belang van een sterke sociale basis en van een samenleving waarin mensen zich vrij voelen om hun zorgen en kwetsbaarheden te delen en waarin je klaar staat voor een ander als het even nodig is.

De droom van D66 Tilburg:

Gezondheid dichtbij

- D66 Tilburg wil dat problemen als verwaarlozing, eenzaamheid, geldzorgen, immobiliteit, overgewicht of alcoholverslaving in een vroeg stadium worden signaleerd en aangepakt. We zetten in op sterke buurtteams, waarin mensen als een huisarts(assistent), leraar, wijkcoördinator, buurtcoach, maar ook bewoners plaatsnemen.
- D66 wil dat investeringen in preventie en bestrijding van onderwerpen als huiselijk geweld, kindermishandeling of armoede meer in samenhang worden gedaan, door een buurt of wijk als geheel te bekijken, want zorg en welzijn staan nooit op zichzelf.
- Wij streven naar goede voorzieningen voor kwetsbare doelgroepen op passende plaatsen in de wijken en dorpen waarbij de draagkracht van de wijk niet overvraagd wordt.
- We zetten in op gezonde lucht voor alle Tilburgers. Hierbij streven we de normen van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) na. We stimuleren schone mobiliteit, zorgen voor voldoende groen in de leefomgeving en verduurzamen onze bestaande en nieuwe bedrijvigheid. Overlast door houtstook willen we zoveel mogelijk voorkomen. We betrekken inwoners bij het verbeteren van de luchtkwaliteit door samen met inwoners meer meetpunten te realiseren.

Mentale gezondheid en eenzaamheid

- D66 Tilburg blijft zich inzetten om het taboe rondom psychische klachten en eenzaamheid weg te nemen, zodat problemen in een vroeg stadium worden herkend en kunnen worden aangepakt. We hebben hierbij specifiek aandacht voor de mentale gezondheid van kinderen en jongeren.
- D66 Tilburg wil dat, naast het organiseren van fysieke ruimte voor ontmoeting, óók ingezet wordt op de sociale vaardigheden van mensen die eenzaamheid ervaren.

Stimuleren van cultuur, sport en beweging

- D66 Tilburg wil dat de gemeente Tilburg sport en beweging stimuleert door schoolpleinen open te stellen, tijdens en na schooltijd. Ook de hekken van sportaccommodaties moeten vaker open, zodat sport voor iedereen bereikbaar wordt.
- We willen meer mogelijkheden creëren voor urban sport & culture in de directe omgeving.
- Veel mensen werkten tijdens de coronacrisis thuis en zullen ook in de toekomst misschien meer thuis blijven werken. We willen meer laagdrempelige mogelijkheden voor bewegen en ontmoeten stimuleren. Dat werk ook goed tegen eenzaamheid en bevordert de sociale samenhang in de wijk. We houden hier rekening mee bij de inrichting van de openbare ruimte.
- D66 Tilburg wil projecten en initiatieven die de verbinding maken tussen kunst en gezondheid stimuleren. Meer dan nu moet dat bewustzijn (en dus ook de financiering) er ook bij de sociale afdeling binnen de gemeentelijke organisatie en de partners in het sociaal domein zijn.
- Tilburg gaat in navolging van De sportgemeente van Europa een paar jaar geleden naar de gezondste gemeente van Europa. Meer water drinken, niet roken, goede voeding, meer beweging en een goede balans tussen fysiek en mentaal zorgen ervoor dat de Tilburger bewust kiest voor een gezonde levensstijl.
- D66 Tilburg wil projecten en initiatieven stimuleren die de verbinding maken tussen kunst en gezondheid. Meer dan nu moet dat bewustzijn (en dus ook de financiering) er ook bij de sociale afdeling binnen de gemeentelijke organisatie en de partners in het sociaal domein zijn. Een stevig Arts & Health Centre helpt daarbij.

Passende zorg

- D66 Tilburg is voor het tijdig en preventief inzetten van zorg. Daar waar zorg nodig is, moeten wachttijden zo kort mogelijk zijn. We vinden het daarbij van belang dat de juiste zorg op de juiste plek wordt geboden om te voorkomen dat problemen verergeren en zwaardere zorg nodig is.
- De gemeenteraad heeft ingestemd met een nieuwe inkoopstrategie, waardoor de marktwerking in de zorg wordt tegengegaan. D66 Tilburg vindt het belangrijk dat daarmee een oerwoud aan zorgaanbieders wordt tegengegaan, maar wil tegelijkertijd dat er genoeg keuzevrijheid is om in iedere situatie de juiste zorg te bieden.
- D66 Tilburg wil dat zorgaanbieders in een netwerk intensiever met elkaar samenwerken zodat een patiënt niet meerdere keren zijn verhaal hoeft te doen. De problemen van patiënt spelen zich vaak op meerdere terreinen af (bijvoorbeeld schulden en huiselijk geweld). D66 Tilburg wil dat inwoners centraal staan en zorgaanbieders daaromheen samenwerken, op een probleemgerichte en innovatieve manier.
- Voor jongeren die zorgondersteuning krijgen, verandert er veel als ze 18 jaar worden. Vanaf die leeftijd stopt bepaalde zorgondersteuning en moeten ze de zorg (opnieuw) zelf regelen. Deze harde knip bij de leeftijd 18 jaar zorgt voor veel problemen. D66 Tilburg wil dat de gemeente deze jongvolwassenen in deze situatie extra blijft ondersteunen tot de leeftijd van 23 jaar.
- Het programma 'Nu niet zwanger' heeft de afgelopen jaren veel succes geboekt. Het is zelfs door grote steden in het land overgenomen. D66 Tilburg wil dit programma daarom blijven voortzetten.
- D66 Tilburg wil dat de zorg die wordt aangeboden in Tilburg aansluit bij de culturele diversiteit van onze inwoners.

Bestaanszekerheid

- We zetten in op het doorbreken van armoede die in verschillende generaties doorwerkt. Er komen gesprekken met gezinnen om te kijken wat er nodig is, zodat ze via maatwerk perspectief en ontwikkelkansen aangeboden krijgen.
- Maatwerk betekent ook dat we graag willen zien dat onze inwoners minder afhankelijk worden van de minimaregelingen. Dat wil niet zeggen dat we de minimaregelingen willen afschaffen. Niemand in Tilburg mag door het ijs zakken, dus naast dat we kijken naar wat iemand écht nodig heeft, willen we graag een laatste vangnet behouden.

- We willen de signaleringsfunctie versterken van docenten, (jeugd)zorgmedewerkers en andere professionals die dichtbij de gezinnen staan. Dat wil zeggen dat als een professional armoede signaleert, die direct terecht kan bij een 'brugfunctionaris' die het gesprek aan kan gaan met de gezinnen. Zo kunnen we preventief en snel tot actie overgaan.
- D66 wil een drempelvrije voedselbank waar je geholpen wordt als je aanklopt. Eerst de hulp bieden en het vertrouwen winnen, om daarna met elkaar het gesprek te kunnen voeren over hoe iemand het beste structureel geholpen kan worden. We gaan uit van vertrouwen en iemand die om hulp vraagt, die krijgt hulp.

Ouderen

- Om ervoor te zorgen dat de ouderen van nu én de toekomst zo lang mogelijk gezond en gelukkig zijn wil D66 Tilburg investeren in een kwalitatief hoogwaardige derde levensfase, waarbij iedere inwoner zoveel mogelijk eigen regie houdt over de toekomst en waarbij ze hun kwaliteiten en talenten kunnen blijven inzetten voor zichzelf en de maatschappij.
- We zetten ons in voor innovatie in de zorgtechnologie, waardoor kwaliteit van leven verder omhooggaat.

Het nieuwe Elisabeth-Tweesteden Ziekenhuis

- D66 Tilburg ziet de vernieuwing van het ETZ als een kans voor het ontwikkelen van een toekomstbestendige zorgcampus, voor een gezonde stad en regio.

Altijd wat te doen in Tilburg

Vrijheid begint met de mogelijkheid je in vrijheid te ontwikkelen en volwaardig te kunnen deelnemen aan wat het leven te bieden heeft. Elk individu heeft iets anders nodig om tot volle wasdom te komen. Waar de één in zijn vrije tijd ervaart van een partijtje voetballen, haalt een ander zijn plezier uit vioolles en weer een ander uit het bouwen van een boomhut of het pakken van een terrasje. Een gezonde balans tussen inspanning en ontspanning zijn cruciaal voor een goede mentale en fysieke gezondheid. De kansen om je in vrijheid te ontwikkelen zijn echter niet gelijk verdeeld en dat vraagt, als het aan D66 Tilburg ligt, om actie. In Tilburg is gelukkig van alles te beleven. Juichen bij Willem II of de Trappers. Dansen bij Draaimolen Festival of op koopjesjacht tijdens de Meimarkt. De gemeente speelt hierin een belangrijke rol door organisaties te faciliteren, bewoners te stimuleren en door voldoende in een bruisende stad te investeren.

De droom van D66 Tilburg:

Sport en Cultuur

- D66 Tilburg wil kunst- en cultuurbeoefening in de vrije tijd stimuleren en promoten. Voor mensen die minder te besteden hebben moet een fonds beschikbaar zijn. Dat fonds moet ook benut kunnen worden voor activiteiten met groepen en in wijken waar cultuurparticipatie laag ligt.
- We willen onderzoeken hoe cultuurbeoefening in stadsdeel de Reeshof en de omliggende wijken en dorpen beter gefaciliteerd kan worden, door en voor de inwoners zelf.
- We ondersteunen het verenigingsleven, zoals sportclubs, koren en muziekorkesten.
- Georganiseerde en ongeorganiseerde sport gaan we in elkaar verweven. Huidige sportaccommodaties willen we toegankelijk maken voor elke sporter. De hekken van sportaccommodaties kunnen weg, zodat sport voor iedereen (op meerdere momenten op een dag) bereikbaar wordt/is.
- We creëren meer mogelijkheden voor digitale cultuur en sport, zoals streaming, e-sports, gaming en aanverwante (offline) cultuuruitingen.
- We continueren de investering in groene speelveldjes met sporttoestellen. Daarmee benutten we de kansen die de woningbouwopgave biedt voor versterking van wijkwinkelcentra, sport-/beweegfaciliteiten en ontmoetingsplekken in de openbare ruimte.
- D66 Tilburg wil een toptalentenprogramma waarbij de kunstopleidingen en topsportverenigingen in Tilburg samen met de gemeente en maatschappelijke partners de krachten bundelen om zo nog aantrekkelijker te worden.
- We blijven ons inzetten voor geschikt openbaar toegankelijk zwembad in en rondom onze gemeente.

Horeca, detailhandel, toerisme en evenementen

- We willen vaart maken met de verduurzaming van horeca en evenementen zoals de kermis en festivals.
- Met de ontwikkeling van het Stadsforum – groene pleinen, zitgelegenheid en gevarieerd aanbod van horeca – versterken we de aantrekkelijkheid van het kernwinkelgebied in de binnenstad. Het ondernemersfonds en binnenstadsmanagement versterken we in hun centrale rol. We zorgen voor voldoende en meerjarige financiering voor die organisaties.
- We onderzoeken de mogelijkheid tot brancheren in de Piushaven, Piusplein, Korte Heuvel en Pieter Vreedepaleis om meer te kunnen sturen op het karakter van deze gebieden.
- We zijn voorstander van minder regels en meer maatwerk voor ondernemers in de horeca en retail en evenementenorganisatoren. Goed accountmanagement is daarbij cruciaal.
- We investeren in de huidige 'nachthoreca' zodat er ook 's nachts meer te doen valt in Tilburg.
- We zien het MOB-complex als kansrijke locatie voor evenementen met een uniek artistiek profiel.
- We stellen een integratie van VVV en citymarketing voor, met een zichtbare locatie in de Spoorzone. We willen het budget voor citymarketing op zijn minst continueren en indien mogelijk verhogen.

- We continueren de ingezette lijn van de Tilburgse kermis naar een kermisfestival. Samen met alle partners trekken we op voor een duurzame Tilburgse kermis in de toekomst, met sfeergebieden voor verschillende doelgroepen.
- We willen toerisme hand in hand laten gaan met het belang van en voor de Tilburger zelf. We stimuleren partijen die activiteiten, tentoonstellingen of concerten bundelen rondom thema's die voor iedereen herkenbaar en toegankelijk zijn, binnen en buiten Tilburg.
- Veel mensen werkten tijdens de coronacrisis thuis en sommige zullen ook in de toekomst meer thuis gaan werken. Daarom is het nog belangrijker dat de gemeente Tilburg zorgt dat inwoners voldoende kunnen bewegen door het maximale uit de nabije omgeving te halen. Bijvoorbeeld door wandel-, hardloop- en fietsroutes uit te zetten zoals in Moerenburg, door amateursportverenigingen te professionaliseren, maar ook door apps te promoten waar mensen elkaar kunnen ontmoeten door te gaan wandelen, hardlopen of fietsen.

Kunst en Cultuur in een #stadvanmakers

Tilburg is een #stadvanmakers. De inzet van de gemeente is daarvoor cruciaal, want het verzorgen en het onderhouden van kunst en cultuur is van groot belang om ze te laten bloeien. Het begint al met kennismaking op jonge leeftijd en toegang voor alle groepen. Vervolgens moet er plaats zijn voor talentontwikkeling en moeten toptalenten kunnen doorgroeien naar een vakopleiding. Na de vakopleiding moet er voldoende ruimte en geld zijn om te kunnen maken. Al die kunst en cultuur moet uiteindelijk van en voor alle Tilburgers zijn. En zo is de hele keten met elkaar verbonden. Kunst en cultuur hebben niet alleen een artistieke, maar ook nog eens een enorme sociale en economische waarde. Een investering die voor D66 Tilburg dus absoluut de moeite waard is en waar alle Tilburgers de vruchten van zouden moeten mogen plukken. Kunst & cultuur voor én door Tilburg!

De droom van D66 Tilburg:

- We willen voldoende werk- en oefenruimte (ateliers), culturele broedplaatsen en regelluwe ontmoetingsplaatsen, zoals de Nachtzuster. We zien kansen in de Kanaalzone voor een dergelijke ontwikkeling.
- We willen het Makershuis extra middelen geven om beginnende makers te begeleiden in hun eerste stappen als professional.
- We onderzoeken mogelijkheden tot nieuwe wijzen van aanvragen en verantwoorden door subsidies toegankelijk te maken via dialoog en samenwerking.
- We koesteren de zogenaamde culturele basisinfrastructuur (BIS) en de kunstenaarsinitiatieven en breiden het succesvolle Makersfonds verder uit.
- We continueren het succesvolle Stadvanmakers-platform, in samenwerking met Citymarketing Tilburg.
- We onderzoeken in gesprek met scholen en jongeren op welke manier we vmbo-leerlingen en mbo-studenten meer kansen kunnen bieden om deel te nemen aan culturele activiteiten.
- We vertrouwen op de kracht van cultuur voor verbetering van de woon- en leefomgeving. D66 Tilburg onderzoekt de mogelijkheden om maatschappelijke dilemma's aan te pakken met behulp van kunst & cultuur.
- We investeren in de visie op kunst in de openbare ruimte. Muurschilderingen geven Tilburg kleur en (h)erkenning. Samen met partners ontwikkelt de gemeente een onderhoudsplan voor bestaande kunst in de openbare ruimte, wat tegelijkertijd als toetssteen geldt voor toekomstig werk.
- D66 Tilburg vindt dat de gesubsidieerde culturele infrastructuur nog onvoldoende een afspiegeling is van de Tilburgse samenleving. Er ligt een belangrijke opdracht voor de gemeente en de gesubsidieerde partners om dit te verbeteren en (h)erkenning te creëren voor iedereen. We onderzoeken hoe de huidige infrastructuur ruimte kan en moet maken voor nieuwe doelgroepen om hun eigen plek te verwerven.
- D66 wil dat kunst & cultuur iets is van jong en oud. Kinderen maken van jongs af aan kennis met kunst en cultuur, dat begint bij voorschoolse educatie. D66 Tilburg wil dat de gemeente Tilburg vervolgens cultuureducatie op alle basisscholen stimuleert.

Bouwen aan de toekomst

Tilburg gaat de komende 20 jaar fors groeien. In de periode tot 2040 komen er in totaal ongeveer 36.000 nieuwe inwoners bij in Tilburg, Udenhout, Berkel-Enschot en Biezenmortel. Om te zorgen dat iedereen prettig in Tilburg kan wonen en werken, zijn er investeringen nodig. Centraal in onze kijk op de stedelijke ontwikkeling van Tilburg staat het idee van Tilburg als 15-minuten stad. Voorzieningen, ook in het buitengebied, zijn voor iedereen te voet, met de fiets of het OV te bereiken binnen 15 minuten. Van winkels tot cultureel aanbod, van openbaar vervoer tot een fijn park, van sportgelegenheden tot horeca, en van scholen tot zorg. Belangrijk hierbij is een goede balans in het verdelen van de schaarse ruimte. Ruimte voor wonen, energie- en klimaatambities, economische ontwikkeling & werkgelegenheid en het versterken van natuur en landschap gaan hand in hand. Vanuit deze samenhang bouwen we in verschillende gebiedsontwikkelingen als D66 aan een aantrekkelijk Tilburg van de toekomst.

De droom van D66 Tilburg:

- We versterken het aandeel van inwoners in de ontwikkeling van hun Tilburg. We organiseren inspraak en tegenspraak, en laten inwoners actief meebeslissen. We leggen dit vast in overzichtelijk en begrijpelijk participatiebeleid.
- We kiezen er als D66 Tilburg voor om de woningopgave zoveel mogelijk te laten landen in bestaande buurten en wijken en in onze dorpen, waarmee we een impuls geven aan bestaande en nieuwe voorzieningen. We kiezen dus voor verdichten in plaats van een nieuwe wijk in het buitengebied.
- We verkennen hoe we in Tilburg Noord, Tilburg West en Tilburg Zuid meer woningen kunnen toevoegen (verdichten) en hoe we de leefbaarheid, de voorzieningen en de kwaliteit van de leefomgeving kunnen verbeteren, zowel vanuit fysiek als sociaal oogpunt.
- We gaan zorgvuldig aan de slag met de verdere ruimtelijke ontwikkeling van onze dorpen. D66 Tilburg kiest ervoor om zoveel mogelijk binnen en aansluitend op de dorpsgrenzen te bouwen om het omliggende landschap open te houden en te versterken.
- We ontwikkelen een architectuurbeleid voor de fysieke ontwikkeling van Tilburg. Hierin beschrijven we hoe we de kracht en de expertise van architectuur en ontwerp kunnen benutten voor andere maatschappelijke opgaven zoals eenzaamheid, gezondheid en inclusiviteit.
- We gaan voortvarend verder met de ontwikkeling van het Stadsforum en de Koningswei. Het Stadsforum wordt hét centrale levendige plein van de stad en de Koningswei een groen woonmilieu. We realiseren via de Koopvaardijstraat een open verbinding tussen de Koningswei en de Piushaven en onderzoeken de toepassing van water hierbij.
- We gaan aan de slag met de ontwikkeling van het Museumkwartier. We verbeteren de routes en verbindingen met de Spoorzone en de Binnenstad. We versterken het gebied voor creatief ondernemerschap en als bruisend stadsdeel waar het fijn wonen en werken is in een bijzondere, cultuurhistorisch waardevolle context.
- We starten met de transformatie van de Kanaalzone naar een aantrekkelijk en levendig gebied met een mix van wonen, werken en recreëren aan het water. Hierbij hebben we aandacht voor een goede verbinding tussen de Oude Stad en Tilburg-Noord, waarmee we fysieke én figuurlijke barrières doorbreken.
- We continueren de ontwikkeling van innovatief werklandschap Wijkevoort en investeren hiermee in werkgelegenheid voor Tilburg en de regio. Wijkevoort wordt een groen, klimaatadaptief, duurzaam en circulair bedrijventerrein voor slimme logistiek, slimme maakindustrie en het mkb. We investeren in de ontwikkeling van nieuwe natuur op en rondom het werklandschap.
- Op Stappegoor realiseren we 1.000 nieuwe woningen. Minimaal de helft daarvan bestaat uit sociale huurwoningen, middenhuur en sociale koop (tot de Nationale Hypotheek Garantie). We geven het Olympiaplein een upgrade en er komt een openbaar, nieuw park: het Stappegoorpark. Daarin komen (gedeeltelijk openbare) atletiekfaciliteiten en een sportveld voor de onderwijsinstellingen. Daarnaast investeren we in veilige fiets- en wandelpaden en veel groen.
- We zien grote kansen voor de ontwikkeling van het Kenniskwartier en gaan hier samen met huidige bewoners, bedrijven de universiteit en andere partners in het gebied invulling aan geven. We zien ruimte voor zo'n 8.000 woningen en voor economische ontwikkeling rondom

het stationsgebied. We investeren in de leefbaarheid van het gebied door fors te vergroenen, in te zetten op duurzame mobiliteit en de Westermarkt een impuls te geven. Samen met het Rijk ontwikkelen we Station Universiteit tot een volwaardig en modern station. Uitgangspunt voor ons is dat bestaande bewoners een plekje in het gebied behouden.

Een groene omgeving

In een toekomstbestendige en leefbare stad zijn het groen en het water in en om de gemeente heel belangrijk. We zien de stad als een ecosysteem. D66 wil meer en kwalitatief beter groen toevoegen aan Tilburg. In een gezonde omgeving is ook een gezonde waterhuishouding van belang. Ook Tilburg staat voor uitdagingen zoals droogte en wateroverlast.

De waarde voor ons klimaat en de factor biodiversiteit krijgen een veel zwaardere weging. Om het draagvlak voor meer en beter groen te vergroten, willen we dat de bewustwordingscommunicatie verbetert. Groen kan zorgen voor meer verbinding en verbinding kan zorgen voor meer groen. Wat zou het mooi zijn als Tilburg de sfeer van een Ville Fleurie krijgt!

De droom van D66 Tilburg:

- We investeren extra in gevarieerder en steviger gemeentelijk groen en stimuleren natuurvriendelijk bouwen, met oog voor het stimuleren van de biodiversiteit. We willen meer verticale tuinen, vergroende tuinen en groene daken. We blijven verstening ontmoedigen en vergroening stimuleren, en nemen dat op in het beeldkwaliteitsplan. We gaan ook door met het vergroenen van schoolpleinen.
- We gaan verder met het versterken van de natuur rondom onze stad en dorpen. Dit doen we door nieuwe natuur toe te voegen, natuurgebieden beter met elkaar te verbinden en de natuur- én recreatieve kwaliteit van bestaande natuur te verhogen. We geven hierbij prioriteit aan Stadsbos013, Landschapspark Moerenburg en Landschapspark Pauwels als groene long rondom Tilburg.
- We blijven inzetten op meer groene ecologische verbindingen, die goed onderhouden worden, ook binnen de bebouwde kom.
- We zetten in op een goede verbinding van de wijken en dorpen met groen. Zo willen we de omgeving van Biezenmortel groen aan laten sluiten bij Tilburg.
- We stimuleren boeren op ecologische landbouw over te gaan. In de stad kunnen we daken gebruiken voor stadslandbouw. Ook stimuleren we de consumptie van lokaal voedsel.
- Toegankelijk groen moet écht toegankelijk zijn, en moet dat ook blijven. De gemeente laat gemotiveerde bewoners participeren in de keuzes voor het groen, de aanleg en het onderhoud. Dat schept eigenaarschap, waarbij de gemeente de regie houdt.
- We zetten in op meer communicatie over groen. Meer kennis over de voordelen van voldoende kwalitatief groen (zoals de effecten op klimaatadaptatie, hittestress, herrie, schonere lucht en mogelijkheden voor recreatie) zorgt voor meer waardering van het groen. Net als kennis over de dieren en inheemse plantensoorten je in een bepaald gebied kunt aantreffen en welke soorten goed zijn voor de biodiversiteit. D66 Tilburg wil dat mensen ook beter geïnformeerd worden bij ingrepen in het groen, zodat ook daar het begrip toeneemt.
- We zetten in op veiligheid en de natuur voor dieren en mensen. Mensen moeten de natuur veilig kunnen bereiken over veilige voetpaden en dieren hebben veilige oversteekmogelijkheden nodig, ook in Biezenmortel. D66 wil loslopende honden weren uit natuurgebieden, en erop handhaven. Lichtvervuiling willen we tegengaan.
- Goed onderhouden groen is positief voor de veiligheidsperceptie van inwoners. We blijven zwerfafval tegengaan, voor een veilige en schone leefomgeving.
- Plagen bestrijden we actief, denk aan de eikenprocessierups, rivierkreeftjes en de Japanse duizendknoop.
- D66 is voorstander van extra speelvoorzieningen in de woonomgeving waardoor kinderen graag buiten zijn. Speeltuinen moeten veilig, uitnodigend en groen zijn, ook voor iets oudere kinderen. Kinderen kunnen daar goed zelf over meedenken. Kinderboerderijen moeten goed onderhouden en ondersteund worden.
- Waar mogelijk kiezen we voor meer stromend water in de stad, bijvoorbeeld in de vorm van fontein en andere waterelementen.
- Water is een vitale hulpbron en speelt een belangrijke rol voor de leefbaarheid van de stad. Het stedelijk waterbeheer bestaat uit water vasthouden, bergen en afvoeren. We willen regenwater langer vasthouden en vertragen de afvoer ervan met behulp van groene daken en

wadi's. We stimuleren om regenwater meer te gebruiken om tuinen te besproeien en wc's door te spoelen. Riool- en regenwater vangen we apart van elkaar op. Dit voorkomt vervuiling van oppervlaktewater, zoals het kanaal en onze beken.

- Niet alleen groen en water zijn belangrijk voor klimaatbestendigheid, ook de bodem verdient aandacht. We geven meer aandacht aan een gezonde bodem met voldoende humus. Zo'n bodem werkt als een spons, en zorgt voor een gezond en rijk bodemleven. We onderzoeken de mogelijkheden voor het benutten van groenafval (maaisel, blad en takken) hiervoor.

Goed op weg

In een groeiende stad moeten we nog slimmer omgaan met de ruimte die we hebben. Wij willen daarom dat Tilburg een zogenoemde 15-minuten stad wordt. Voorzieningen, ook het buitengebied, zijn voor iedereen te voet, met de fiets of het OV te bereiken binnen 15 minuten. Van winkels tot cultureel aanbod, van openbaar vervoer tot een fijn park, van sportgelegenheden tot horeca, scholen en zorg. Dit verlicht de druk van met name autobewegingen op de openbare ruimte.

D66 zet zich in voor goede verkeersveiligheid, een goede bereikbaarheid en prettige openbare ruimte met minder haast. Meer rust in het verkeer is beter voor mens, dier en milieu. We willen doorgaan op de goede weg: het doorgaand verkeer weren uit het centrum van de stad, meer ruimte bieden aan de voetganger en de fietser en impulsen geven aan duurzame mobiliteit. Langzaam verkeer krijgt in de hele gemeente prioriteit. Op de tweede plaats komt het openbaar vervoer. De auto komt daar achteraan, waarbij we duurzame vormen van mobiliteit stimuleren.

De droom van D66 Tilburg:

- We zetten vol in op verkeersveiligheid. Veilige fiets- en wandelroutes naar OV-knooppunten, onderwijsinstellingen, kinderopvang, winkelcentra, sportvoorzieningen en recreatiegebieden, zodat jongeren én ouderen zelfstandig kunnen komen en gaan.
- We kiezen voor ruim baan voor de fiets, maar wel veilig en comfortabel. De inrichting van de weg moet daaraan bijdragen, maar we willen iedereen ook stimuleren om zich aan de regels te houden, met name automobilisten, wielrenners en mountainbikers. We gaan verder met de uitrol van snelfietspaden naar omliggende gemeenten.
- We maken werk van het autoluw maken van openbare ruimte in woonwijken, van de binnenstad (Dwaalgebied en Cityring), van stedelijke centra, en van zones rond scholen. Sluipverkeer weren we. Waar het autovrij kan, kiezen we voor autovrij.
- We verlagen de snelheidslimiet binnen de bebouwde kom naar 30 km/uur. Samen met buurten verkennen we of we gebieden kunnen omvormen tot woonerf om de snelheid te verlagen naar 15 km/uur.
- Het inwoneraantal groeit, en de woningbouw zit in de lift. Het verkeersnetwerk moet daarbij aansluiten. Doorgaand verkeer leiden we zoveel mogelijk om het centrum, de wijken en de dorpen. We zetten in op goede ontsluitingen voor alle wijken en dorpen, knelpunten moeten worden opgelost vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid en bereikbaarheid.
- We streven ernaar dat de omgeving bewegen stimuleert. Wij maken graag een plan met inwoners voor recreatie en sportbehoefte. We willen de natuur toegankelijker maken vanuit de bebouwde kom: veilige wandelmogelijkheden (ook voor buitensporters), een goede verbinding met en tussen recreatiegebieden op korte afstand van de woonomgeving.
- Om de bereikbaarheid goed te houden, is hoogwaardig openbaar vervoer belangrijk. We willen betere OV-voorzieningen en OV-verbindingen en we blijven dan ook inzetten op een NS-station Berkel-Enschot/ Udenhout, zodat de dorpen goed zijn aangesloten op het OV-netwerk.
- Meer ruimte voor fietsers, voetgangers en prettige openbare ruimte betekent minder ruimte voor de auto. Dat betekent dat er minder ruimte komt voor parkeren van auto's op straat. Samen met bewoners vullen we de vrijkomende ruimte in.
- Om duurzame vormen van mobiliteit te stimuleren, zetten we in op een goede laadinfrastructuur. Wij zouden graag een sterkere beleidsmatige koppeling zien met de energietransitie, de gebouwde omgeving en elektriciteit. Zo loopt het bestaande elektranet bijvoorbeeld snel vol in wijken waar relatief veel warmtepompen en e-auto's komen, met alle dilemma's van dien. Nu wordt er nog individueel gekeken, maar de gemeente zou hier een meer collectieve regie moeten pakken om remmen te voorkomen. We stimuleren innovatieve laadoplossingen waarbij laadpunten bijvoorbeeld worden geïntegreerd in lantaarnpalen, prullenbakken en andere voorzieningen in de openbare ruimte.
- We werken toe naar een stadsbreed dekkend netwerk van deelmobiliteit. We verleiden inwoners om het eigen autobezit te verminderen, waardoor er meer ruimte ontstaat voor wonen en groen. We ontwikkelen mobiliteitshubs waar meerdere vormen van deelmobiliteit (zoals auto's, scooters en fietsen) beschikbaar zijn. We zien in de beginfase met name kansen in het gebied rond de

binnenstad, de Piushaven en Stappegoor. In een later stadium worden ook wijkhubs interessant. We stellen regels om overlast van geparkeerde voertuigen te voorkomen.

- De laatste jaren neemt de verkeersoverlast in Udenhout toe. Samen met de dorpsraad, de actiegroep Udenhout gaat voor nul en andere belanghebbenden ontwikkelen we een verkeersagenda voor de korte, middellange en lange termijn.
- De afgelopen jaren is het aantal pakketbezorgingen explosief gestegen. De vele verkeersbewegingen van vrachtwagens en bestelbusjes zijn vervuilend en leggen een grote druk op de openbare ruimte. We ontwikkelen daarom strategisch gelegen hubs van waaruit de pakketbezorging via emissieloze voertuigen op een centrale en efficiënte manier plaatsvindt.

Veilig en gelukkig in Tilburg

Een veilig en gelukkig gevoel wordt voor een groot deel bepaald door het gevoel vrij te zijn. Het veiligheidsdomein verdient daarom afgewogen keuzes, waarbij individuele vrijheden en rechten voorop staan. D66 Tilburg gelooft heilig in de kracht van preventie, maar staat ook voor een stevige aanpak bij overtredingen, om zo de grenzen van de vrijheid voor onze inwoners te beschermen. Het verhogen van de veiligheid en het aanpakken van ondermijnende criminaliteit is een complex vraagstuk. Niet voor niets heeft de burgemeester het manifest 'ondermijnende criminaliteit' ondertekend.

Voor D66 Tilburg is het belangrijk deze uitdaging integraal te blijven benaderen. Alle mogelijke problemen in de wijk die een voedingsbodem vormen voor het ontstaan van ondermijning moeten bij de oplossing worden betrokken. Denk daarbij aan diversiteit, drugsgebruik, leerachterstanden, gezinsproblematiek, het onderhoudsniveau van de openbare ruimte en schulden. Dit vraagt om nauwkeurige samenwerking tussen die domeinen binnen de gemeente. Niet het probleem, maar de mens moet centraal staan. De PACT-aanpak in Tilburg-West, -Noord en Groenewoud zijn daarvan een mooi voorbeeld. We moeten echter niet naïef zijn en de harde aanpak niet schuwen wanneer die gevraagd wordt.

De droom van D66 Tilburg:

- Samen met wijkagenten, jongerenwerkers, scholen en hulpverleners willen we radicalisering, extremisme en polarisatie voorkomen, vroegtijdig signaleren en terugdringen. Dit doen we met integrale aanpak, een preventieprogramma met cultuur en sport en een netwerk van sleutelpersonen.
- Kansen voor jongeren op de arbeidsmarkt vergroten door het aanbieden van verrijkende cursussen en begeleiding. Jongeren in kwetsbare situaties worden door de gemeente actief geholpen aan een stageplaats of werkplek.
- Preventief fouilleren en cameratoezicht zijn wat D66 Tilburg betreft enkel wenselijk als dit tijdelijk, doelgericht en proportioneel wordt toegepast.
- Ex-gedetineerden, vluchtelingen en andere kwetsbare groepen perspectief bieden. Uitzichtloosheid vormt een van de grootste risico's op radicalisering.
- Wij zijn voorstander van een algeheel afsteekverbod voor vuurwerk. In plaats daarvan investeert de gemeente in volwaardige alternatieven. Hierbij valt te denken aan centrale vuurwerk- en droneshows of alternatieven op wijkniveau. We betrekken inwoners bij de keuze voor alternatieven.
- We streven naar openheid en transparantie in de coffeeshopketen en vinden dat Tilburg voorop moet lopen met het reguleren van wietteelt. Dit doen we door deel te nemen aan het landelijk wietexperiment en de lobby richting het Rijk. Door het decriminaliseren van de achterdeur van de coffeeshop kan de politie zich concentreren op de illegale wietteelt bestemd voor de export. Bij het reguleren van drugs hoort ook een goede voorlichting, aandacht voor verslavingsproblematiek en de mogelijkheid om bijvoorbeeld xtc-pillen te testen voor gebruik.
- Werken aan een bovenstedelijke agenda en samen met het buitengebied en de regio samenwerken om bijvoorbeeld afvaldumping tegen te gaan.
- De politie en boa's zichtbaar aanwezig in de wijken en dorpen.

De twee kanten van digitalisering

De wereld digitaliseert. Dat biedt kansen, maar brengt ook gevaren met zich mee. De voordelen van digitalisering zijn ook in Tilburg zichtbaar. Zo kan er met behulp van data nog beter worden gemonitord wat de impact is van het beleid. Inwoners kunnen eenvoudig verschillende burgerzaken online regelen en via hun mobiel of computer een melding maken in de Fixi-app. De gevaren zijn echter ook te zien. Zo ligt er een tweedeling op de loer tussen inwoners die meer en minder digitaalvaardig zijn. Er is een risico op schending van privacy als niet transparant is wie er wanneer gegevens verzamelt, deelt en gebruikt. En op (sociale) media kan het behoorlijk onveilig zijn door cybercrime, sexting en fake news.

De mens dient altijd centraal te staan, niet de data. Die verhouding tussen mens en technologie wordt de komende jaren alleen maar belangrijker. Daarom zijn we blij dat we met MindLabs straks een kenniscluster hebben om juist op dit vraagstuk van de toekomst goed voorbereid te zijn.

De droom van D66 Tilburg:

- We willen dat de gemeente bij de inzet van slimme technologie toetst op het waarborgen van de privacy, een gelijke behandeling van mensen, op vrijheden en rechtsstatelijke bescherming. De gemeente moet ook met vuistregels aangeven hoe zij technologieën toepast.
- Inzet van algoritmes is vaak niet transparant. Digitaal etnisch profileren ligt dan op de loer. Wij willen daarom meer openheid over de inzet van algoritmes door de gemeente. We willen dat de gemeente voldoet aan alle door de National Cyber Security Centrum (NCSC) gestelde eisen.
- We willen dat er kritisch gekeken wordt naar alle openbare wifi die de gemeente Tilburg faciliteert.
- We zijn voorstander van het beschikbaar stellen van gemeentelijke informatie als open data.
- De stad groeit, dus ons digitale netwerk moet betrouwbaar blijven en meegroeien. Alle werkzaamheden bieden kansen om waar nodig kabels te vervangen.
- Specifieke doelgroepen moeten laagdrempelig toegang krijgen tot weerbaarheidstrainingen. Denk aan socialemediatrainingen en bewustwordingscampagnes over sexting op scholen, en cursussen over phishing in buurthuizen en woonzorgcentra.
- Inwoners van Tilburg dienen altijd toegang te hebben tot en de baas te zijn over hun eigen gegevens. D66 Tilburg wil waarborgen dat het delen van gegevens en processen altijd volgens de richtlijnen van de privacywet verloopt.
- Bibliotheek, buurthuizen en wijkcentra zijn een belangrijke partner in het mediawijs maken, bijvoorbeeld via het Informatiepunt Digitale Overheid. Door analoog hulp te bieden aan mensen die een digitale achterstand hebben, zorgen we dat iedere inwoner de weg kan vinden in deze tijd.
- We willen digitale armoede aanpakken. Iedere inwoner moet thuis toegang hebben tot het internet en indien nodig ook kennis krijgen over het gebruik ervan.
- We zijn positief over de inzet van robotica en serious gaming om ervoor te zorgen dat mensen langer thuis kunnen blijven wonen.
- Wij steunen de ontwikkeling van MindLabs als kenniscluster voor sociale innovatie rondom kunstmatige intelligentie.

Versterk de lokale democratie

D66 is opgericht om democratie dichter bij mensen te brengen. Wij willen dat iedereen mee kan doen met onze democratie. Niet één keer in de vier jaar, maar iedere dag. Het gaat dan bijvoorbeeld om de dienstverlening en transparante verantwoording van de gemeente en begrijpelijke communicatie richting de inwoners. Het kan ook gaan over experimenten en vernieuwingen van het democratische systeem zelf. De afgelopen periode hebben we bijvoorbeeld gekozen voor een partijloze wethouder in het college en zijn we overgestapt van een collegeakkoord naar een bestuursakkoord.

D66 Tilburg blijft zoeken naar dit soort mogelijkheden om de democratie nog inclusiever en evenwichtiger te maken. Als ons de positie gegund wordt om een college te vormen zullen we deze mogelijkheden dan ook verder verkennen. Er zijn trouwens ook voldoende goede voorbeelden van vernieuwende vormen van besluitvorming. Denk maar eens aan de verschillende burgerinitiatieven, zoals het spoorpark, of de PACT-wijken, het wijkgericht werken en de Tilburger Tafel van de Regionale Energie- en Klimaatstrategie (REKS). Om inwoners nu en in de toekomst te betrekken is het belangrijk om maatschappelijke betrokkenheid te stimuleren. Tilburgerschap is voor ons: mee mogen doen, mee kunnen doen en mee móeten doen. Ook lokale media spelen een belangrijke rol in het democratische landschap. Tot slot mag ook de rol van de gemeenteraad zelf onder loep genomen worden. De raad is een volksvertegenwoordiging, dus het verstevigen van de raad is ook een versteviging van de lokale democratie.

De inzet van D66 Tilburg:

Lokale overheid en politiek

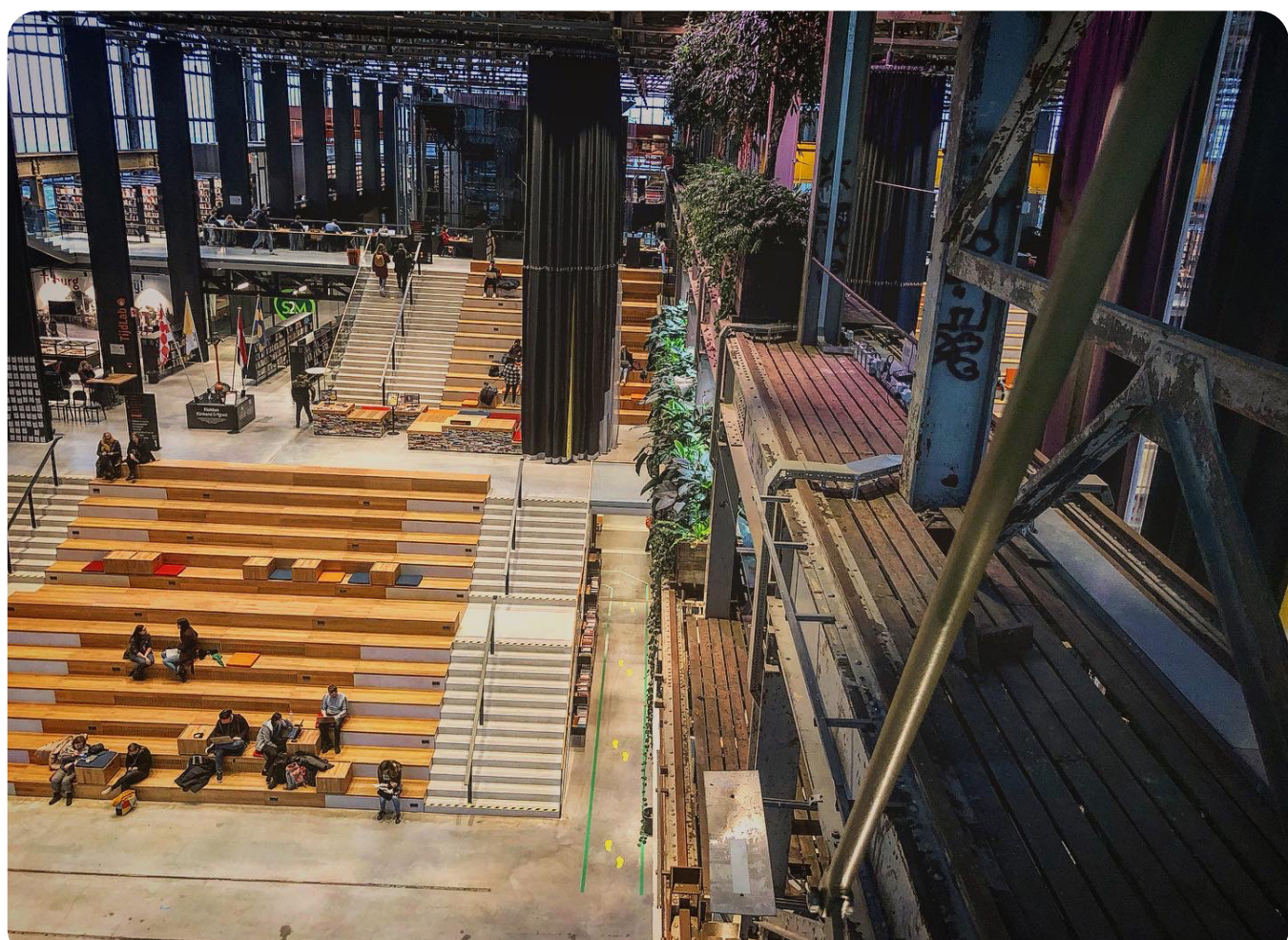
- We staan open voor nieuwe vormen van coalitievorming, zoals met het bestuursakkoord en de partijloze wethouder.
- De leden van de coalitie hoeven het niet altijd met elkaar eens te zijn.
- Bij de zevende stad van Nederland is het belangrijk dat er een college gevormd wordt van passende omvang, dus minimaal zes wethouders. Zeker gezien de toenemende verantwoordelijkheden die vanuit het rijk naar de gemeente komen.
- De communicatie van de gemeente Tilburg en van de politieke besluitvorming moet beter en veelzijdiger. Er moet ook rekening gehouden worden met laaggeletterden en anderstaligen.
- De ambtelijke organisatie moet zelf een goede afspiegeling zijn van de samenleving. Denk daarbij aan een inclusief en divers personeelsbeleid, verschillende opleidingen en het gericht betrekken van minder vertegenwoordigde doelgroepen om mee te praten over beleid.
- Media zijn van cruciaal belang voor een evenwichtige democratie. Daarom continueren wij het mediafonds voor lokale journalistieke initiatieven.
- De afgelopen jaren is – mede in de vorm van wijkagenda's – geïnvesteerd in het beter organiseren van de wijken, waar wijkwethouders zicht op kunnen houden. D66 Tilburg wil dit beleid graag continueren. De agenda ligt er, dus nu moet er vaart gemaakt worden met de uitvoering.
- De besluitvorming in de regio wordt steeds belangrijker. Die gezamenlijkheid moet serieus genomen worden. Wij willen de samenwerking tussen de verschillende gemeenteraden in de regio professionaliseren. We zien het belang van een sterke regio en staan open voor de mogelijkheden hierin.
- Lokale democratie is er voor jong en oud, daarom moet de raad zich openstellen voor de jeugd en bijdragen aan een open debatcultuur. D66 wil dat er op verschillende wijze inspraak kan zijn en dat al vanaf jonge leeftijd de maatschappelijke verantwoording gestimuleerd wordt.

Inclusieve besluitvorming

- We willen de drempel voor het stemmen zoveel mogelijk verlagen om de opkomst te verhogen. Denk daarbij aan de mogelijkheid om 's nachts te stemmen, of stemmen als beleving, zoals in 013. Stemmen mag leuk zijn!
- De nieuwe Omgevingswet gaat grote impact hebben op onze inwoners en de gehele ambtelijke organisatie. Samen gaan we op zoek naar een goede balans tussen het benutten en beschermen

van de fysieke leefomgeving, met de regie bij inwoners van de wijken en dorpen. Wat D66 Tilburg betreft verdient deze transitie prioriteit in de volgende bestuursperiode, zowel in bewustzijn, als met middelen en menskracht.

- Het referendum kan een goed instrument zijn om de Tilburgers om hun mening te vragen. We willen bekijken waar verbeteringen nodig zijn in de referendumverordening. De raad moet proactief aangeven of een besluit referendabel is.
- We stimuleren basisscholen en scholen voor middelbaar onderwijs om deel te nemen aan programma's en activiteiten die kinderen in staat stellen om op te groeien met het idee dat het normaal is om mee te denken en te doen in de maatschappij.

Een verantwoorde boekhouding

De financiën en het weerstandsvermogen van onze gemeente zijn op orde en structureel sluitend. Tegelijkertijd zijn de lasten voor onze inwoners, vergeleken andere gemeentes, relatief laag. En dat terwijl we, ondanks de enorme financiële uitdagingen waar we voor staan, de zorg voor en diensten aan onze inwoners onverminderd op peil hebben weten te houden. Daar mogen we – samen met onze coalitiepartners van de laatste jaren – trots op zijn. Maar dat is geen garantie voor de toekomst.

Daarom moeten we bij de les blijven en zorgvuldig met ons geld blijven omgaan. Het gemeentegeld is immers van alle Tilburgers! Dat vereist dat we de balans tussen verantwoord uitgeven en investeren in een gezonde groei van de stad voortdurend moeten bewaken.

Wie moet betalen, moet ook kunnen meebepalen. Daarom pleit D66 Tilburg – in samenwerking met alle D66-fracties in den lande – dat we financieel minder afhankelijk worden van het rijk, via een verschuiving vanuit de inkomstenbelasting naar gemeentelijke belastingen. Dat geeft gemeentes meer armslag om eigen keuzes te maken en inwoners de kans om iets te vinden van die keuzes. Het versterkt de lokale democratie. Dit draagt bij aan ons ideaal dat mensen zelf meebeslissen over de keuzes die hun levens raken. Op dit moment zijn gemeenten voor hun begroting vooral afhankelijk van de rijksoverheid en wordt geld nodeloos rondgepompt. D66 wil dat de belastingen in totaal niet stijgen en bij voorkeur lager worden, maar dat de financiering van de gemeenten wordt versimpeld met meer mogelijkheden voor de lokale democratie.

Het sociaalliberalisme van D66 bevat ideeën over onze financiën en economie. En ideeën over loon naar werken, over verdelen van de welvaart en beschermen van de zwakkeren. En dus ook ideeën over belasten. D66 Tilburg wil de partij zijn van een betrouwbare en transparante overheid. Houdbare overheidsfinanciën gaan over de keuze om geen geld op te maken dat je niet hebt of over het bijsturen in de uitgaven door middel van innovaties in de gemeentelijke processen. Om op de lange termijn geen risico's op je hals te halen die je niet aankunt.

Daarom wil D66 Tilburg dat we doorgaan met het versterken van de democratische controle over beleidsdoelen en financiën. En vooral over de relatie daartussen. Over investeren in objectieve en meetbare impact en niet in vage processen. Over prestaties waar we de gemeente op aan kunnen spreken. Over een verbeterde controle op de uitgaven van grote projecten, niet ingegeven door wantrouwen maar door samenwerking tussen inwoners en ondernemers, gemeenteraad en college van B&W. Vandaar ook dat we willen investeren in de zeggenschap en organisatorisch vermogen van onze wijken en dorpen.

Waar dat gemeentegeld heen moet? Dat moge na het lezen van dit programma duidelijk zijn: een fijne woonplek, een duurzame toekomst en gelijke kansen voor iedereen.

Colofon

Foto titelblad

Jostijn Ligervoet

Foto voorwoord

Saskia Moerman

Foto pagina 8, 13, 20, 23, 25, 31

Hugo Braun

Foto pagina 15

Angeline Swinkels

Foto pagina 18

Marthe Jacobs

Teksten door programmacommissie bestaande uit

Tom Borsten

Anneke Dunning

Sander Vredenburg

Sofia Schampers

Bas Verberk (vz.)

Eindredactie

Anneke Dunning

Vormgeving

Henrike Boendermaker

Met dank aan

Alle D66-leden die mee hebben gelezen en gedacht.

De input vanuit de verschillende thema-afdelingen van D66.

Input vanuit landelijke, regionale en lokale (koepel)organisaties.